

ikke overseet denne Lovs særegne Værdighed, og at der jo nok kunde anføres Grunde for at have andre Bestemmelser her end med Hensyn til andre Lønningslove; men uden Hensyn til, om disse Grunde, som saaledes lade sig anføre, ere aldeles afgjørende, har jeg troet, at der netop i den Måade, hvorpaa Sagen nu er indkommen, var Grund til at lade denne Bestemmelse udgaae, i alt Fald for Detsluttet. Det maa jo nemlig, som allerede den ærede 1ste Landsthingsmand for 1ste Kredss (Madvig) bemærkede, erindres, hvorledes den er sat i Forbindelse med et lignende Forslag, der er gjort i det andet Thing med Hensyn til den almindelige Lønningslov, og nu er det jo allerede forsaavidt noget uheldigt, at vi her faae en foreløbig Anvendelse af dette mere almindelige Princip til Afgjørelse, inden selve Principet kommer under Overveielse her, det Princip, som har valet saa megen Debat i det andet Thing, men det maa jo dernæst bemærkes, at, skjøndt dette Princip er blevet vedtaget i det andet Thing med Hensyn til den almindelige Lønningslov, blev der dog ved Sagens anden Behandling, med Hensyn til de Bemærkninger, der derunder fremkom, af Udvalget taget et Forbehold om til 3die Behandling at foreslaae en forandret Formulering af Forslaget, fordi det fandtes, at der kunde gjøres grundede Indvendinger derimod. Her have vi nu altsaa i en vis Forstand Anvendelsen af et Princip, som ikke er fastslaaet i en endelig Form, ja, der er endogsaa den Betydelighed, at Bestemmelsen her er affattet paa en anden Måade end i Forslaget til den almindelige Lønningslov, idet det nemlig, efter hvad der blev vedtaget i det andet Thing med Hensyn til den almindelige Lønningslov, der skulde være Finansministeren, som skulde afgjøre deslige Spørgsmaal, hvorimod det efter denne Lov er Marineministeren eller vedkommende Fagminister, som skal afgjøre dem; og det er jo aabenbart, at det er en ikke uvæsentlig Forskjel; thi, hvor der er virkelig tvivlsomme Spørgsmaal, kan det gøre en meget betydelig Forskjel, om det er den Minister, som man — for at bruge et Udtryk, som man har brugt i det andet Thing — har kaldet de paagjældende Embedsmænds naturlige Bærge,

eller om det er den Minister, som derimod mere maa siges at være Statskassens Bærge, der skal afgjøre Sagen. Det er derfor forekommet mig, at det var noget forhastet at vedtage denne Bestemmelse, idetmindste i den Form, hvori den nu foreligger. Men dertil kommer, at der for mig er et andet Spørgsmaal, som rigtignok ogsaa blev berørt af det ærede 1ste Medlem for 1ste Kredss, men som det dog forekommer mig ikke er blevet tilstrækkeligt fremhævet under de tidligere Forhandlinger, og som jeg troer bør tages under alvorlig Overveielse, og det er Hensynet, ikke til Embedsstanden eller Embedsmændene, men Hensynet til selve Regeringen, Hensynet til at erholde en fornuftig administrativ Ordning. Det forekommer mig nemlig, at det er af højeste Betydning for Ministrene selv, at man, hvor der forekommer Spørgsmaal, der efter deres Natur maa siges at være Retsspørgsmaal, selv om man antager, at de paagjældende Embedsmænd ikke selv bør kunne fremkalde en Afgjørelse fra Domstolens Side, dog ikke udelukker Ministrene fra i paakommende Tilfælde at kunne henvise en saadan Sag til Domstolens Afgjørelse. Det troer jeg, at Regeringen selv i høj Grad maa ønske. Jo mere energisk og kraftig en Administration er, jo mere maa man ønske, at det er den muligt at flyde fra sig, hvad der kan kaldes egentlige Retsspørgsmaal, hvorved den jo kommer ind paa et Gebeet, der let kan forstyrre dens egentlige administrative Virksomhed, og hvor dens Handlinger let kunne give Anledning til et Omdømme om den, som ikke kan være den ønskelig, thi det er meget naturligt, at, naar man seer en kraftig og energisk Administrator træffe en Afgjørelse af egen Magtsfuldkommenhed, saa bliver der Tale om Despoti, Willkærighed, Uretfærdighed og deslige, og en Minister maa i sin egen Interesse selv kunne ønske at kunne befrie sig for den Slags Tale. I store Lande har man et Middel i saadanne Tilfælde som det her omhandlede, nemlig at man ved Siden af Ministeren har et administrativt Collegium, til hvilket man henviser saadanne Spørgsmaals Afgjørelse som til en Art administrativ Domstol; men det have vi nu ikke her. Efter vore